

Strengthening local food diversity and resilience through urban–rural relationships -hanke

ELJ 19.05.2026 § 60

483/02.05.02/2026

Valmistelija

Tapahtumapäällikkö Marita Kajander
marita.kajander@savonlinna.fi, p. 0504641560

Selostus

Savonlinnassa on toteutettu ruoka-alan kehittämistä tukevia hankkeita (Saimaa lautasella, SMEOrigin, KISMET), joissa on tunnistettu selkeä tarve vahvistaa edelleen paikallista ruoka- ja elintarvikealaa. Tunnistetut kehittämiskohteet ja toimenpide-ehdotukset on koottu ns. "Savonlinnan ruokakoriksi".

Savonlinnan erityisinä vahvuuksina ovat villiruoka, luonnontuotteet ja järviympäristöön perustuva ruokajärjestelmä, joiden hyödyntämisessä on merkittäviä kehittämismahdollisuuksia sekä elinkeinoelämän että alueen vetovoiman näkökulmasta. Samalla paikallisen tuotannon, jalostuksen ja jakelun rakenteet ovat vielä osin hajanaiset, eikä paikallisten raaka-aineiden täysi potentiaali realisoidu nykyisessä ruokajärjestelmässä. Elintarvikealan tuotekehitys edellyttää, että yrityksillä olisi saatavilla edullisesti ja helposti tuotteiden testaus- ja kehittämisympäristöjä. Paikallisen ruoan saatavuus lisää myös alueen huoltovarmuutta ja resilienssiä.

Savonlinnan kaupungin strategiset tavoitteet painottavat kestäväää kasvua, paikallisen elinkeinoelämän vahvistamista sekä luontoperustaisten ratkaisujen hyödyntämistä. Etelä-Savon maakuntaohjelmassa korostetaan ruoka-alan kehittämistä yhtenä strategisena kärkenä. Ruoka- ja elintarvikeala on tunnistettu niin paikallisesti kuin maakunnallisesti keskeiseksi kehittämiskohteeksi, jossa yhdistyvät yritystoiminnan kasvumahdollisuudet, työllisyys, matkailu sekä huoltovarmuus.

Näihin tarpeisiin vastaa Södertäljen kunnan (Ruotsi) vetämä URBACT-rahoitusohjelmasta haettava hanke, jonka tavoitteena on kehittää kaupunkien ja maaseudun väliseen yhteistyöhön perustuvia, kestäviä ja monimuotoisia paikallisia ruokajärjestelmiä kansainvälisen hankeyhteistyön avulla. Hankkeessa tarkastellaan erityisesti sitä, miten kaupungit voivat omilla toimenpiteillään vahvistaa paikallista elintarviketuotantoa, lisätä ruokajärjestelmän monimuotoisuutta sekä parantaa sen kriisinsietokykyä.

Savonlinnan osallistuminen hankkeeseen mahdollistaa paikallisten vahvuuksien systemaattisen kehittämisen sekä kansainvälisen vertailun ja oppimisen. Savonlinnan Hankekehitys Oy:n mukanaolo hankkeessa varmistaa, että kehittämistoimenpiteet kohdentuvat yrityslähtöisesti ja tukevat konkreettisesti alueen elintarvikealan kasvua, uudistumista ja verkostoitumista.

Hankkeen tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Savonlinnan ja muiden eurooppalaisten kaupunkien paikallisten ruokajärjestelmien monimuotoisuutta, kestävyyttä ja kriisinsietokykyä.

Savonlinnan osalta tavoitteet ovat: lisätä paikallisten raaka-aineiden, erityisesti villiruoan ja luonnontuotteiden sekä järvikalan, hyödyntämistä

vahvistaa ruokaketjun monimuotoisuutta ja huoltovarmuutta edistää matalan kynnyksen yrittäjyyttä ja uusien elintarvikealan toimijoiden syntyä rakentaa Savonlinnasta tunnistettava esimerkki järviympäristöön ja luonnonvaroihin perustuvasta ruokajärjestelmästä. Lisäksi tavoitteena on tuottaa siirrettäviä toimintamalleja, joita voidaan hyödyntää myöhemmissä kansallisissa ja EU-rahoitteisissa kehittämishankkeissa.

Hankkeen toimenpiteet:

Hanke toteutetaan URBACT-verkostona, jossa Savonlinna osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön ja vertaisoppimiseen. Hankkeessa toteutetaan käytännönläheisiä pilotteja ja kehitetään toimintamalleja, jotka tukevat paikallisen ruokajärjestelmän uudistumista ja "Savonlinnan ruokakorin" toteuttamista. Savonlinnan suunnitellut toimenpidekokonaisuudet ovat:

1. Villiruoan ja luonnontuotteiden kytkeminen ruokajärjestelmään kehitetään malli, jossa paikallisesti kerätyt luonnontuotteet (esim. sienet ja marjat) kytkeytyvät osaksi ravintoloita ja jalostusta ratkaistaan keruuseen, käsittelyyn ja logistiikkaan liittyviä pullonkauloja
2. Matalan kynnyksen tuotantotilat ja elintarvikealan yrittäjyys pilotoidaan kaupungin elintarvikehuoneistojen käyttöä mikroyritysten ja start-upien tuotantoympäristöinä tarjoamalla tiloja uusien elintarviketuotteiden kehitykseen ja testaukseen
3. Luonnontuotekerääjien aktivointi ja verkostojen vahvistaminen kytketään kerääjät osaksi paikallista ruokaketjua vahvistetaan yhteistyötä tuottajien, jalostajien ja ravintoloiden välillä
4. Ruokajärjestelmän resilienssin ja vetovoiman kehittäminen vahvistetaan villiruoan ja järvikalan roolia osana huoltovarmuutta ja matkailua rakennetaan Savonlinnalle kansainvälinen profiili ruokamatkailun ja kestävän ruokajärjestelmän edelläkävijänä

Savonlinnan Hankekehitys Oy:n osallistuminen hankkeeseen tukee ruoka- ja elintarvikealan yritys yhteistyötä, pilotointien fasilitointia sekä uusien toimintamallien juurruttamista alueelle.

Hankkeen tulokset:

Hankkeen tuloksena Savonlinnaan syntyy konkreettisia, testattuja toimintamalleja paikallisen ruokajärjestelmän kehittämiseksi.

Villiruoan, luonnontuotteiden ja järvikalan osuus paikallisessa ruokajärjestelmässä vahvistuu. Mikro- ja pk-yritysten mahdollisuudet kehittää ja testata ruokatuotteita paranevat. Uusia elintarvikealan yrityksiä ja kokeiluja syntyy. Huoltovarmuus ja resilienssi paranevat paikallisen ruoan suuremman hyödyntämisen myötä.

Toteutusaika: 1.11.2026 - 30.4.2029. Kesto 30 kuukautta.

Toteuttajat: Savonlinnan Hankekehitys Oy (osatoteuttaja), MatLust Development Node / Södertäljen kunta (pää toteuttaja), lisäksi muita eurooppalaisia osatoteuttajia.

Kohderyhmä: Savonlinalaiset ruoka- ja elintarvikealan mikro- ja pk-yritykset.

Hankkeen budjetti:

Koko hankkeelle haettava kokonaisbudjetti on enintään 1 000 000 euroa.

Savonlinnan Hankekehitys Oy:n kokonaisbudjetti on enintään 170 000 €, ja se täsmentyy hankehaun aikana. Tästä haettava URBACT-rahoitus on 70 %. Lisäksi hankkeelle voidaan hakea kansallista vastinrahoitusta, jolloin Hankekehityksen omarahoitusosuus olisi 15 300 € (9 %).

Omarahoitusosuus jakautuu hankeajalle seuraavasti: 2026: 1020 €, 2027: 6120 €, 2028: 6120 € ja 2029: 2040 €.

Toimivalta	Hallintosääntö 3. luku § 2 Elinkeinojaosto
Esittelijä	Yrityspalvelujohtaja Turtiainen Juha
Päätösehdotus	Elinkeinojaosto päättää valtuuttaa Savonlinnan Hankekehitys Oy:n hakemaan URBACT- rahoitusohjelmasta hanketta. Hankkeen omarahoitusosuus katetaan Savonlinnan Hankekehitys Oy:lle myönnetystä määrärahasta.
Käsittely	Tapahtumapäällikkö Marita Kajander esitteli hanketta § 54 aikana.
Päätös	Elinkeinojaosto päättää valtuuttaa Savonlinnan Hankekehitys Oy:n hakemaan Strengthening local food diversity and resilience through urban-rural relationships -hanketta URBACT- rahoitusohjelmasta. Hankkeen omarahoitusosuus katetaan Savonlinnan Hankekehitys Oy:lle myönnetystä määrärahasta.
Tiedoksi	Savonlinnan Hankekehitys Oy
Toimenpiteet	Savonlinnan Hankekehitys Oy, Yrityspalvelut